

**„VARÁZSKUCKÓ”: TEHETSÉGGONDOZÁS
A MEZŐKÖVESDI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE INTÉZMÉNYEIBEN**

Szerző:

Lázár Endréné
Mezőkövesdi Óvoda és Bölcsőde

Lektorok:

Estefánné Varga Magdolna (Ph.D.)
Eszterházy Károly Egyetem

Borbélyné Bacsó Viktória (Ph.D.)
Medgyessy Ferenc Gimnázium

A szerző e-mail címe:
gematild@gmail.com

és további két anonim lektor...

Absztrakt

A tanulmányban a Mezőkövesdi Óvoda és Bölcsőde intézményeiben megvalósuló tehetséggondozás bemutatása jelenik meg. A tehetséggondozás elsődleges célja az alkotó öröm megalapozása, a kreativitás fejlesztése, az egyéni elképzelések és a fantázia kibontakoztatása. A tanulmányban ismertetjük az intézményben évek óta működő „Varázskuckó” elnevezésű kreatív program elemeit.

Kulcsszavak: óvodapedagógia, tehetséggondozás

Diszciplína: neveléstudomány

Abstract

*TALENT DEVELOPMENT IN THE INSTITUTIONS OF THE
MEZŐKÖVESDI KINDERGARTEN AND NURSERY SCHOOL*

In this study, we present the talent development in the institutions of the Mezőkövesdi Kindergarten and Nursery School. The primary goal of talent development is to establish creative joy, development of creativity, and individual ideas and imagination. In the study, we describe the elements of a creative program called 'Varázskuckó' /'Magic Hut'/ that has been operating in the institution for years.

Keywords: kindergarten pedagogy, talent development

Discipline: pedagogy

Lázár Endréné (2021): Tehetséggondozás a Mezőkövesdi Óvoda és Bölcsőde intézményeiben. *OxIPO – interdiszciplináris tudományos folyóirat*, 2021/1, 111-116. doi: [10.35405/OXIPO.2021.1.111](https://doi.org/10.35405/OXIPO.2021.1.111)

A „Varázskuckó” kreativitást kibontakoztató program a Mezőkövesdi Óvoda és Bölcsődében valósul meg, mely négy tagóvodából, egy bölcsődéből és egy élelmzési központból álló intézményegység.

A program célja és alapelve

Cél: Alkotó öröm megalapozása, kreativitás fejlesztése, egyéni elképzelések, fantázia kibontakoztatása. A gyermekek alkotó-alakító tevékenység-feltételeinek megteremtése, tartalmának, minőségének fejlesztése és szervezeti formáinak biztosítása.

A kis tehetségcsírák megtalálása és segítő, fejlesztő támogatása. Ébredjen fel a gyermekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel, technikáival való tevékenység vágya. Élményeik, elképzeléseik megjelenítésével egyéni módon tudják alkalmazni a képi kifejezés változatos eszközeit. Alakuljon esztétikai érzékük, a szépség iránti vonzódásuk.

A kis kuckóban a legfontosabb, hogy a gyerekek örömmel jöjjenek, szívesen ismerkedjenek a különböző anyagokkal, technikákkal, tudják megvalósítani ötleteiket, elképzeléseiket és sikerélményhez jussanak.

Alapelve:

Kiindulópont a gyermekek folyamatos megismerése, fejlődésének nyomon követése. Megfigyelési szempontok: saját tapasztalatok, kérdések, beszélgetések, feladatok, tevékenykedtetés, a gyerekek

játékai, tanulási tevékenysége spontán vagy szervezett helyzetben.

A fejlődési naplóba vezetve a megfigyelési eredményeket, láthatóvá válik, hogy a gyermekek, milyen téren, mennyi idő alatt, hogyan fejlődnek. Mely területeken szorulnak további fejlesztésre, mely területeken kiemelkedő képességűek. Ezeknek az ismereteknek a birtokában minden gyermeket differenciáltan lehet fejleszteni.

A tehetséggondozó program alapelve, hogy minél több időt, próbálkozási lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült alkotó tevékenységre, amihez a szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket a program vezetőjének kell biztosítania.

Tehetségazonosítás és beválogatás

Az óvodában nem beszélhetünk még azonosított tehetségekről, ennek ellenére lényeges feladatunk, hogy a differenciálás eszközzrendszerével, komplex, játékos tevékenységekkel fejlesszük a gyermekek személyiségét.

Két tagóvodánkban működik kreatív tehetséggondozás: az egyikben „Ügyes kezek, kis művészek” néven fut, mely 2017-ben indult, a másikban 2020-ban kezdődött „Varázskuckó” néven működő kreatív tehetséggondozás.

„Varázskuckó” nevű kreatív csoportba bárki bekapcsolódhat. Több olyan gyermek is részt vesz a tevékenységekben,

akiknek finommotorikája, szem-kéz koordinációja kiemelkedő, képesek az összpontosításra, az együttműködésre, megfelelő szociális és motivációs szinttel rendelkeznek. A vizualitás területén átlagfeletti speciális képességekkel, egyéni vizuális önkifejezéssel rendelkeznek.

A gyerekek a szülők kérése, illetve az óvodapedagógusok javaslata alapján kerülnek be a tehetséggondozó csoportokba.

Tehetséggondozás a kreatív „Varázkuckóban”

Fejlesztési területek:

- **Értelmi:** Vizuális percepció, belső kép fejlesztése, vizuális technikák megismerése, elsajátítása, gyakorlása.
- **Szociális:** Egymás munkájának elismerése. A közös alkotás örömeinek átélése. Erkölcsi tulajdonságok erősítése (kitartás, segítőkészség, újra próbálkozás).
- **Kommunikáció:** A technikák megnevezésével szókincs bővítés. A felhasznált eszközök neveinek megismertetése. Felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek közötti kommunikáció erősítése.
- **Testi:** Finommotorika fejlesztése. Szem-kéz koordináció alakítása. Nagymozgások, lazítógyakorlatok.
- **Szervezés:** A csoportszobában a tevékenységhez szükséges aszta-

lok, székek elhelyezése, asztalok leterítése, eszközök előkészítése.

Módszerek:

- Motiválás, új technikák, új eszközök megismertetése, kipróbálása. Megismert technikák összehasonlítása, gyakorlása, kísérletezések, magyarázat.
- **Differenciálás:** Képességeikhez mért technikák biztosítása, érdeklődésük szerinti választás lehetőségének biztosítása. A feladatok nagyságának, mennyiségének, segítségnyújtás mértékének differenciálása.
- **Értékeléssel pozitív megerősítés,** önbizalom erősítés, társas kapcsolatok, kommunikáció, egymás segítésének erősítése.

Foglalkozások leírása: a tehetséggondozó foglalkozások tervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek egyénenként eltérő biológiai és fejlődési ritmusát, igényeit, szükségleteit, kitartását, finommotorikájának fejlettségét az évszaknak megfelelő aktualitásokat. Biztosítjuk az optimális személyiségfejlődéshez, egyéni képességeik kibontakoztatásához nélkülözhetetlen érzelmi biztonságot, derűs, szeretetteljes légkört. Segítjük a gyermeket szociális érzékenységének fejlődésében és éntudatának alakulásában, teret engedve önérvényesítési törekvésének. Minden alkalommal érdekes, nem szokványos anyagokat használunk például szappan-

buborék, só, tinta, fűmag, borotvahab, ananászlevél, hab-verő, cipőtalp, lufi, pattogatott kukorica, ceruzafaragás, linóleum, dombormintás papírtörő, függöny, csipke, fűrészpóros tapéta...

A Varázskuckóban ezekkel az anyagokkal csodákat varázsolunk, különleges nyomatokat, festményeket készítünk. Mivel mesés lesz minden elkészült munka, ez erősíti a gyerekek önbizalmát, fejleszti képzelőerejüket, fantáziájukat, képalkotó készségüket, rész-egészlátásukat, alak és formaállandóságukat, finommotorikájukat, kitartásukat. Megismerik azt is, hogy egy-egy tárgy felhasználása eltérhet eredeti rendeltetésétől: pl. fésű, habverő, cipőtalp, hiszen mesés nyomatokat, karcokat, mintákat lehet ezekkel a tárgyakkal készíteni. A matyó népművészet eszközeit, a népi kultúra átörökítését is bevonva valósítjuk meg a tehetséggondozó kuckókat.

Demonstrációképpen az 1. táblázat foglalja össze a 2019/2020-as év tehetséggondozási munkatervét és néhány képet, amit a gyerekek készítettek a Varázskuckóban.

A tehetséggondozó műhelyben folyó munka közben a gyerekek nagyon sokat fejlődnek, egyre inkább bíznak magukban és még szívesebben vesznek részt mindenféle (nem csak kreatív) tevékenységben.

A tehetséggondozók működését, tárgyi eszközeinek beszerzését az Önkormányzat, valamint pályázatok, óvodai Alapítványok és a szülők segítségével valósítjuk

meg. Alapanyagokat gyűjtőmunkával, újrahasznosítással is beszerzünk.

A különböző tehetséggondozó műhelyeket az óvodák pedagógusai vezetik.

Hatásvizsgálat

A tehetségfejlesztő programot a nevelési év végén hatásvizsgálatnak vetjük alá. A nevelőtestülettel megbeszéljük mit valósítottunk meg a tehetséggondozó program kitűzött céljaiból, a megvalósítás hozott-e eredményeket? A hatásvizsgálat szempontjait az éves nevelési tervben rögzítjük a kitűzött célokkal összhangban.

A gyermekek fejlődését a Fejlődési naplóban vezetjük, így folyamatosan nyomon tudjuk követni, hogy mely területeken, hogyan fejlődik a gyermek.

Az iskolákkal nagyon jó kapcsolatban vagyunk, így az óvodások iskolába kerülése után, folyamatos visszajelzéseket kapunk róluk.

Azok a gyerekek, akik tehetséggondozó programjainkon vettek részt, iskolába kerülve erősebb feladattudattal, kitartással, nagyobb önbizalommal és kíváncsisággal tudták magukat belevetni a tanulás rejtelmeibe. Könnyebben sajátították el az írást, olvasást. A tanítói visszajelzések a gyerekek fejlődésével kapcsolatban nagyon pozitívak voltak. Legtöbbször a kreativitást, logikus gondolkodást, lényeglátást, összefüggések meglátását, a képzelet, fantázia, finommotorika fejlettségét, találmányosságot, kitartást, kiemelkedő eszközhasználatot emelték ki.

1. táblázat: Tehetséggondozó Varázskuckó éves terve 2019/2020 (forrás: a Szerző).

Hó	Technika	Téma	Eszköz
Szept. 2 alk.	Olajpasztell krétára festés tintával: Fehér lapra fehér olajpasztellel csíkok húzása, majd lefestése, színes tintával, háttérnek	Háttérkészítés	fehér rajzlap, fehér olajpasztell, kréta, színes tinta, pasztell halvány színben
Okt. 2 alk.	A tintával, olajpasztellel elkészült alapra tulipánok festése élénk színű tintával	Tulipánok a kerítés előtt	Az előző foglalkozáson elkészült háttér tulipán sablonok negatív mintája élénk színű tinta, ecset
Nov. 3 alk.	Festék széthengerezése, majd visszakaparással mintázat kialakítása	Zöld háttér készítése	Zöld és sárga festék, szivacshenger, különböző fogazatú műanyag lapok
Dec. 2 alk.	Szivacshengerezés, szivacsnyomdázás, háttértechnika, Ragasztás, kivágás, összeillesztés	Tűzoltóautót vezeték 	Tűzoltóautó elemei kivágva, ragasztó, szivacshenger, szivacsdarabok, festék, fénykép a gyerekekről, ő vezeti a tűzoltó autót
Jan. 4 alk.	Linónyomat: Linómetszetre festék felhordása hengerrel, majd rajzlap ráhelyezése és áthengerezése, lenyomatozása	„Focista lesznek” 	Linómetszet, henger festék, műszaki rajzlap
Febr. 3 alk.	Színes homok, és színes gríz ragasztása. Hungarocell tojások díszítése. Ragasztással „minta” rajzolása a tojásra, majd beleforgatása a színes homokba, színes grízbe	Tojás díszítése	Kis tálkákban: színes homok, színes gríz, hungarocell tojás, ragasztó szalag
Márc. 2 alk.	Lufival festés, háttér készítése. A puhára fújt lufikat festékbe mártva színes háttereket készítünk. Narancsos árnyalatban, zöldes árnyalatokban és lilás árnyalatban	Háttérkészítés 	Kb. ököl nagyságúra felfújt léggömbök, festékek, fehér műszaki rajzlap
Márc. 2 alk.	Lufival festés. A puhára fújt kb. ökölnyi lufik alját festékbe nyomva szirmokat alakítunk ki árvácskához, pipacsokhoz. Szirmok kivágása után 3D-s ragasztóval virág kialakítása. Levél kivágása, felragasztása.	Pipacsok, árvácskák 	Kb. ököl nagyságúra felfújt léggömbök festékek, fehér műszaki rajzlap. 3D ragasztó, az elkészült háttér alapok, ollók

Ápr. 2 alk.	Színes festékcsíkok kinyomása a lap első negyedére, majd lapos ecsettel tovább húzás, a lap befedése a festékekkel. Színes árnyalatok készítése zöld, sárga hangulattal, minta karcolása	Háttér készítése	Zöld, sárga árnyalatai, festék, lapos ecset, fehér műszaki rajzlap, műanyag változó fogazatú lapok a karcoláshoz
Ápr. 2 alk.	Színes granulátumot, színes grízt a beragasztózott felületre szórunk, így kialakítva a mintát, majd hajlakkal rögzítjük	Csigaház díszítése	Csiga sablon, kis talkákban színes homok, színes gríz, ecset, ragasztó, hajlakk, fehér műszaki rajzlap
Máj. 2 alk.	Változó mintájú bordás felületek átszírozása olaj pasztellkrétával pl.: csipkeanyagok, cipő és papucstalpak, falevelek, páfránylevél, dombornyomott felületek, bársony, szövött anyagok, necc harisnya	Háttér és alapkészítés	olajpasztellkréták, erős, élénk színekben, különböző domború felületű anyagok: pl.: csipke, szövet, bársony, falevelek, páfránylevél, necc harisnya, cipő és papucstalp, zöldséges, gyümölcsös hálók
Máj. 2 alk.	Az elkészült alapból és háttérből kisebb, nagyobb halak kivágása, vízi növények, kagylók, csigák, kövek kivágása	Akváriumban úszkáló halak	Alap, háttér lapok, olló, kisebb-nagyobb hal sablonok, ragasztó, 3D-s ragasztó

